

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L	
Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artel — 11

In dösul Palatului Justiții

In timpul pe când voiam să publicăm Codicele lui Hammurabi, după traducerea domnilor Scheil și Winkler, apărând, în Germania, o nouă traducere a acestui Codice de profesorul Riesler, ceia ce probează însemnătatea ce se dă în Germania Codicelui Hammurabi, am crezut că este bine să ținem seamă și de această nouă traducere germană, pentru ca textul român al lui Hammurabi să fie cât se poate de corect.

De aceia vom întârzia, cât-va timp, cu publicarea Codicelui Hammurabi.

Subscripțiile de abonament pentru broșura ce va apare, se vor adresa direct d-lui Codreanu, însoțite de cost (2 lei). **Redacția**

S U M A R

Contractul de cont curent (urmarea 7-a) de d-l V. Dimitriu;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de casație, secția II: G. G. Vernescu cu Ștefan Șendrea și alții;

Curtea de apel Galați, s. I: D-r Sigmund Ornștein cu soția pentru divorț cu o Observație;

Curtea de apel Iași, s. I: S. Eichenhatz și Elena Sturdza cu Marcu Iuster;

Tribunalul Ilfov, s. III: M. Finchels cu Creditul funciar Urban București și Anastasia Stănescu cu o Observație de d-l Mihail G. Valerianu.

In chestia Doctoratului în Drept (Scrisorile d-lor I. G. Apostol și I. S. Ionescu).

CONTRACTUL DE CONT CURENT

(Urmare) (*)

CAPITOLUL II

EFECTELE CONTRACTULUI DE CONT CURENT

Cu ocasiunea studiului efectelor contractului de cont curent suntem nevoiți a constata, cu regret, că și în privința acestei materii, ca și în privința altora multe din dreptul comercial, legiuitorul nostru nu trebuie scutit de o severă critică; căci prea de multe ori, când modifică vre un text din

legiuirea italiană, uită cu totul de a pune în armonie această modificare cu dispozițiile anterioare sau posterioare, pe care le-a tradus din legislația mămă, și cu care dispoziții stă în foarte strânsă legătură. În adevăr: Art. 370 C. com., care cuprinde enumerarea efectelor contractului de cont curent, este o traducțiune aproape fidelă a art. 345 din codicele italian; dar doctrina italiană recunoaște această enumerare ca necompletă; căci, în afară de aceste efecte, dintre care unul e chiar contestat de o parte din autori, trebuie neapărat să mai figureze, și încă cu un rol foarte important, *indivizibilitatea* operațiunilor, ce au alimentat contractul de cont curent. Cu toate acestea, nici o alusiune despre existența lui, nu se găsește prin dispozițiile legiuirii italiene. Legiuitorul nostru, după ce traduce art. 345 italian, pare că în urmă se convinge de importanța și necesitatea acestui efect al contractului, în cât crează o dispozițiune finală la art. 372 C. com., prin care 'l recunoaște implicit. Rațional ar fi fost prin urmare din partea sa, ca reamintindu-și conținutul art. 370, ce era destul de aproape de articolul, pe care 'l modifica, să vadă, că se impunea neapărat și modificarea lui; totuși nu găsește cu cale a mai reveni: probabil că autorul legii, introducând în același aliniat al art. 372, și anume în ultima lui parte, o dispozițiune relativă la un alt contract, diferit de contractul de cont curent, și-a pironit prea mult atențiunea asupra justificării soluțiunei adoptate din acel amestec nejustificabil, în cât a dat uitărei principale sa îndatorire, motivată de modificarea introdusă în prima parte a aliniatului din nou creat; ast-fel că, de și art. 370 face enumerarea efectelor contractului de cont curent și este, prin urmare, sediul materiei, trebuie evident complectat cu prima parte a aliniatului ultim de sub art. 372 C. com., prin care implicit se recunoaște existența încă a unui nou efect necesar.

Din combinațiunea acestor texte ajungem la conclusiunea, că efectele unui contract de cont curent sunt în număr de cinci; iar ordinea aproape

(*) Vezi Curierul Judiciar din 1903, No. 35, 36, 40, 42, 46 și 47.

cronologică, în care se produc, e următoarea: 1° Strămutarea proprietății rimeselor; 2° Novațiunea obligațiunilor, ce alimentează contractul de cont curent; 3° Indivisibilitatea operațiunilor operate în cont; 4° Compensațiunea reciprocă a debitelor și a creditelor fie căruia corentist; și 5° Curgerea de drept a dobânzilor.

Dintre aceste efecte, unele se produc neconținut pe tot timpul, cât durează și contractul de cont curent; din această categorie fac parte cele trei efecte dintâi: Strămutarea proprietății rimeselor, Novațiunea și Indivisibilitatea. Cel de al patrulea efect, Compensațiunea, din contră, nu apare de cât în momentul când se închide sau când se termină contractul. Cât pentru ultimul efect, curgerea dobânzilor, acesta se prezintă cu un aspect mai complicat: mai întâiu se deosebește de celelalte efecte prin caracterul său particular de a nu fi de esența contractului, ci numai de natura lui; căci corentiștii pot stipula ca creditările fie căruia dintre ei, să nu fie producătoare de dobândă, fără ca prin aceasta, contractul să-și piardă caracterul său de contract de cont curent; dar afară de acestea, efectul, de care ne ocupăm, privit din punctul de vedere al rimeselor, ce au alimentat contractul, se produce pe tot timpul, cât durează și contractul de cont curent, adică până la terminarea lui; privit din contră, din punctul de vedere al soldului contractului de cont curent, el nu se produce de cât din momentul, de când își ia naștere un atare sold, adică la finele contractului.

Să intrăm, prin urmare, în examinarea acestor efecte în ordinea menționată, cercetându-le în câte o secțiune deosebită.

SECȚIUNEA I

Strămutarea proprietății rimeselor

Acest efect al contractului de cont curent, nefiind recunoscut ca un efect necesar al lui de către unii autori, suntem datorii în primul loc a ne ocupa cu legitimarea lui; după această, în al doilea loc, vom cerceta, care sunt consecințele, ce trebuie să tragem din existența lui; rămânând a încheia studiul secțiunii cu situațiunea excepțională a corentistului, care ar fi primit o rimesă cu clauza «sub rezerva încasării».

Vom avea așa dar secțiunea divizată în 3 paragrafe.

§ 1

Legitimarea strămutării proprietății rimeselor

După părerea generală, din momentul în care o rimesă a fost făcută unui corentist și acesta a

primit-o, proprietatea ei a trecut de la trimițător la corentistul primitor (Vidari, Caluci, Supino, Guarini, Pardessus, Da, Delamarre și Lepoitvin, Feitu, Dietz, Lyon Caen și Renault etc.).

Cu toate acestea, în Italia, distinșii profesori de drept comercial, Cesare Vivante de la facultatea din Bologna (1) și Alberto Marghieri de la facultatea din Neapoli, contestă că o atare strămutare ar fi de esența contractului de cont curent; ci din contră, de și pentru justificarea soluțiunii, cel întâiu nu adoptă motivele celui de al doilea, ei susțin, că, dacă, în adevăr, aceasta se întâmplă de ordinar, dar nu e mai puțin adevărat, că pot fi și ipoteze, în care o atare strămutare nu poate avea loc. Ast-fel, ambii autori citează următorul exemplu: Dacă între un comitent și un comisionar s'ar fi convenit un contract de cont curent, și dacă cel întâiu, comitentul, ar trimite celui de al doilea, comisionarului, mărfuri, cu însărcinarea formală de a le vinde și a opera apoi prețul lor în contul curent, cine ar putea pretinde în acest cas, că comisionarul ar fi devenit proprietarul mărfurilor, prin faptul, că există între comitent și comisionar un contract de cont curent? Și cu toate acestea, atare soluțiune trebuie a se impune, dacă strămutarea proprietății rimeselor ar fi un efect necesar al contractului de cont curent. Ba, din contra, atât de adevărat este că legiuitorul n'a înțeles să considere strămutarea proprietății rimeselor, ca de esența contractului, în cât, dice Marghieri, el a întrebuițat o locuțiune, care să înlătore orî ce bănuială; căci textul art. 345 C. it. sună: «Contul curent produce strămutarea proprietății creditului operat în cont», și nici de cum nu spune, strămutarea proprietății rimeselor; ceea ce însemnează, că, de oare ce corentistul primitor prin efectul contractului de cont curent, este debitat, el va putea dispune de creditul operat; afară de aceasta, acest contract fiind o formă de speculațiune asupra creditului, și scopul lui, în esență, fiind de a transforma în credite, toate lucrurile sau efectele, ce se vor transmite; dreptul corentistului primitor de a dispune se referă nu la lucrurile trimise, ci la creditele operate; ast-fel că nici nu poate fi vorba de strămutarea proprietății lucrurilor (Marghieri, op. cit., vol. III, No 2389).

Acest mod de a vedea nu e împărtășit de cea mai mare parte a autorilor, și cu drept cuvânt; căci «a priori» nu e posibil a se tăgădui, că corentistul primitor în schimbul debitului, cu care creditează pe trimițător, trebuie să dobîndească

(1) Acum numit de curind profesor ordinar de drept comercial la facultatea juridică din Roma, rămânând profesor numai onorific la cea din Bologna.

dreptul de a dispune de rimesele primite, ori cum interesele l'ar povăţui; în tocmai că şi de un lucru, ce i-ar aparţinea în mod exclusiv; şi în acest cas, cum se poate pretinde, că nu este şi proprietar? Dar această strămutare a proprietăţii rimeselor se justifică, cu totul, dacă luăm în consideraţie faptul că, fără ea, nu s'ar putea realiza rezultatul final, la care tinde contractul de cont curent. În adevăr; ca să se poată dobîndi saldul, ce singur devine exigibil la încheierea contului, trebuie neapărat mai întâiu să se opereze compensaţiunea debitelor şi a creditelor, trecute în cont, ca echivalent al valorilor rimeselor, ce şi-au făcut reciproc corentişti; dar, pentru ca atari debitori şi creditori să se obţină, trebuie ca corentistul primitor să fi primit în realitate rimesa în patrimoniul său, aşa că acest patrimoniu să se mărească cu valoarea lucrului, şi din această cauză primitorul să se constituie obligatul corentistului trimiţător. Această obligaţiune a primitorului, prin efectul contractului de cont curent, se transformă într'un articol de debit pentru el şi într'unul de credit pentru trimiţător. Cu alte cuvinte, pentru a se atinge scopul contractului şi pentru a se cunoaşte cine are dreptul a pretinde vre-un sald în favoarea sa, trebuie neapărat, că or ce corentist trimiţător pentru rimesa făcută, să aibă dreptul la o valoare, ce se transformă în articol de credit şi debit în contul curent; dar pentru a se dobîndi un atare drept de valoare, trimiţătorul trebuie să pună rimesa la libera dispoziţiune a primitorului, conferindu-i dreptul absolut şi exclusiv de a face or ce va voi cu ea; adică a-i conferi dreptul de proprietate. Aşa dar, strămutarea proprietăţii rimesei de la trimiţător la primitor trebuie să fie de esenţa contractului de cont curent; şi nu, după cum pretind Vivante şi Marghieri, în Italia, Boistel în Franţa, că ea are loc de foarte multe ori, dar poate şi lipsi, fără ca contractul de cont curent să-şi piardă existenţa.

Se obiectează, însă, că acest sistem duce la absurditate; de oare-ce, în exemplul citat, când comitentul trimite comisionarului mărfuri, cu însărcinarea de a le vinde şi a opera în cont curent numai preţul dobîndit pe ele, comisionarul ar trebui să devină neapărat proprietarul mărfurilor, dacă între el şi comitent s'ar fi încheiat mai înainte un contract de cont curent şi dacă strămutarea proprietăţii rimeselor ar fi un efect necesar. Aceasta ar fi de sigur o monstruositate, de oare ce în mod formal comisionarul a fost însărcinat să vîndă lucrurile pe contul comitentului, în cât nu puteau deveni proprietatea sa. Obiecţiunea însă nu este serioasă; căci evident se ajunge la o adevărată monstruositate; dar aceasta se datoreşte faptului că nu se ţine în samă, de

ce se înţelege prin rimesă. În adevăr: Când un comitent însărcinează pe un comisionar să vîndă aceste lucruri trimise acestuia în *comision*, iar nu în cont curent, poate fi vorba cu privire, la acele lucruri de rimese în cont curent? Nu sunt liberi corentişti, că de şi între ei există un contract de cont curent, să excludă anumite bunuri sau titluri, cărora să le dea o altă destinaţiune de cât de a fi operate în cont? De sigur că da; şi în specie, comitentul zice comisionarului, că lucrurile să le vîndă pe socoteala sa, a comitentului; deci, lucrurile se transmit comisionarului corentist cu o anumită însărcinare, şi nu cu dreptul pentru acesta de a dispune de ele, cum ar voi. Din acest punct de vedere comisionarul nu putea, deci, să devină proprietarul acelor lucruri, căci el nu se face de cât proprietarul rimeselor; şi acele lucruri nu erau constituite rimese de comitentul corentist. Dar acesta adaogă comisionarului, că după ce va vinde bunurile, ce i le-a trimise în comision, preţul realizat să-l opereze în contul curent, ce există între ei: acest preţ, prin urmare, va constitui o adevărată rimesă; comisionarul, în calitate de corentist primitor, va fi debitat şi în consecinţă va avea dreptul să dispună ori cum va voi de suma realizată din vînzarea mărfurilor trimise cu însărcinarea de a fi vîndute. Ceea ce constituie rimesa, în exemplul dat de Vivante şi Marghieri, nu sunt mărfurile trimise comisionarului spre a fi vîndute, ci numai preţul realizat după executarea mandatului dat comisionarului de către comitent. De aci rezultă, că nu poate fi vorba de absurditate, atunci când doctrina recunoaşte că contractul de cont curent produce strămutarea proprietăţii rimeselor de la trimiţător la primitor; ci din contră, avem a face cu o adevărată monstruositate, când confundăm contractul de mandat său de comision cu contractul de cont curent.

Am observat, însă, că Marghieri caută a justifica soluţiunea sa chiar prin textul legii, de oare ce pretinde, că legiuitorul însu-şi s'a ferit de a întrebuiţa expresiuni simple, care ar fi sugerat ideea clară, că prin efectul contractului de cont curent se strămută proprietatea rimesei sau proprietatea valorilor înscrise în cont; ci din contră, legiuitorul italian dice în art. 345: că se strămută proprietatea creditului, tocmai pentru a înlătura ori ce confuziune. Este adevărat că Vivante, recunoscînd, de asemenea, că aşa a trebuit să fie intenţiunea legislatorului italian, critică numai expresiunile de care acesta se serveşte; căci fără a mai aminti că «proprietatea creditului» este o concepţiune juridică neexactă, el adaogă, că această aserţiune este adesea-ori chiar în contradicţiune cu realitatea faptelor (Vivante, loc. cit., No.

1198). Fie însă aceste expresiuni ale legiuitorului italian lipsite de certitudine, ori de exactitate, sau producătoare de ambiguitate, precum pretinde distinsul profesor din Roma; sau fie ele de o claritate cristalină, precum susține Marghieri; pentru noi e cu totul indiferent; precum, de asemenea, ne este indiferent de a admite sau nu, că legislatorul din Italia, pentru a nu se crede că contractul de cont curent operă strămutarea proprietății rimeselor, a introdus acele expresiuni incriminate în textul art. 345 C. italian; și aceasta pentru bunul motiv că legiuitorul nostru a modificat menționatul text tocmai în această parte; și anume, în art. 372 C. com., corespunzător art. 345 italian: el a înlocuit expresiunile «strămutarea proprietății creditului....» prin expresiunile strămutarea proprietății valorilor....»; ceea ce face aridă cu totul întreaga discuțiune provocată de distinșii jurisconșulți citați.

V. Dimitriu

(Va urma)

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 21 Ianuarie 1904

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

C. G. Vernescu cu Ștefan Șendrea ș. a.

Citații. — Remiterea unei citații în zi de sârbătoare legală. — Dacă citația e nulă. — Execuție silită în zi de sârbătoare legiuită. — Dacă este nulă. — Predarea citației într-o zi de sârbătoare legiuită. — Dare de dovadă de primire, de bună voe, de către cel citat. — Dacă mai poate invoca nulitatea citației. — (Art. 73, 76, 386 și 391 Proc. civilă).

1) Citațiunea dată părții într-o zi de sârbătoare legală nu este nulă, căci de și prin art. 73 din Pr. civ. se prevede că nici o citație nu se poate da părților în zilele de sârbători legiuite, însă observarea acestei prescripțiuni nu este prevădută sub pedeapsă de nulitate de art. 76 din aceeași procedură unde se arată că sunt rînduelile ce sunt prescrise sub pedeapsă de nulitate și care nu menționează și rînduelile din art. 73.

Tot asemenea și în materie de urmărire silită, căci art. 391 din Proc. civilă care arată călcările de lege ce aduc anularea execuției, nu prevede și dispozițiile art. 386 din aceeași procedură după care execuția silită nu se poate face Duminicile și sârbătorile legale sau naționale prevăzute de legea vacanțelor.

2) Dispoziția care dă drept citatului să refuze citația într-o zi de sârbătoare, nefiind o dispoziție de ordine publică, numai poate fi invocată de cel care fără a se prevala de dînsa, a consimțit la remiterea citației, dând, de bună voe, dovada de primirea ei.

Decisiunea 38/904. — Respins, în urma unei divergențe, recursul făcut de C. G. Vernescu, contra ordonanței de judecare a trib. Buzău cu No. 4141/903 dată în proces cu Ștefan Șendrea ș. a.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. R. Manolescu;

Pe d-nii avocați Al. Djuvara și Take Ionescu în desvoltarea motivului de casare rămas în divergență;

Pe d-nii avocați M. D. Sipsom, Șt. Șendrea și Toma Stelian în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare rămas în divergență:

• Violarea art. 73 din Pr. civilă.

• Procedura pentru ziua de 25 Februarie 1903 când s'a adjudecat moșia, a fost îndeplinită în ce mă privește în ziua de 24 Ianuarie 1903, zi de sârbătoare legală. Am arătat că această procedură este nulă, fiind îndeplinită în contra dispoziției clare și imperative a legii.

• Onor tribunalul mi respinge acest incident pe motiv că art. 73, n'ar fi prevăzut în art. 76 Pr. civ., care spune că numai dispozițiile art. 74 și 75 trebuiesc observate sub pedeapsă de nulitate, confundând ast-fel rigorile legii în ce privește formele cum au a se preda citațiile, cu dispoziția imperativă din art. 73 care nu permite ca procedura să se îndeplinească în zilele de sârbători legiuite afară de casurile anume prevăzute.

• Tribunalul judecând ast-fel violează în mod flagrant sus zisele texte de lege.

Având în vedere art. 735, al. 3 din Pr. civilă, după care se va declara nul orî-ce act de procedură făcut cu călcarea legii, dacă nulitatea actului este formal pronunțată de lege;

Considerând că de și prin art. 73 din Proc. civilă se prevede că nici o citație nu se poate da părților în zilele de sârbători legiuite, afară de casuri grabnice după încuviințarea președintelui, însă observarea acestei prescripțiuni nu este prevădută sub pedeapsă de nulitate, întru cât art. 76 din aceeași procedură care arată că sunt rînduelile ce sunt prescrise sub pedeapsă de nulitate, nu menționează de cât rînduelile art. 74 și 75 nu și ale art. 73 din Pr. civ.;

Considerând, pe lângă aceasta, că dispozițiunea art. 73 care dă drept citatului să refuze citațiunea într-o zi de sârbătoare ne fiind o dispozițiune de ordine publică, nu mai poate fi invocată de cel care, fără a se prevala de dînsa, a consimțit la remiterea citațiunei dând de bună voe dovadă de primirea ei, cum s'a făcut în specie;

Considerând, în fine, că în materie de urmărire silită art. 391 din Pr. civ., care arată că sunt călcările de lege ce aduc anularea execuției, nu prevede și dispozițiile articolului 386 din aceeași procedură după care execuția silită nu se va face Duminicile și sârbătorile legale sau naționale prevăzute în legea vacanțelor ceea ce dovedește și mai mult că în ochii legiuitorului această dispozițiune nu e întemeiată pe un interes de ordine publică;

Că așa fiind, tribunalul nu a violat întru nimic dispozițiile art. 73 din Pr. civilă respingînd incidentul ridicat de recurenți și prin cări tîndea la anularea procesului-verbal de îndeplinirea procedurii pe motiv că ar fi fost îndeplinită în ziua de 24 Ianuarie, zi de sârbătoare națională prevădută în legea vacanțelor, și deci și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, Secția II

Audiența de la 4 Februarie 1904

Președenția D-lui G. TANOVICIANU, Consilier

Dr. Sigmund Ornstein cu Doamna Clara S. Ornstein

Decisia civilă No. 20

Străini fără naționalitate. — Heimatloși. — Divorț. — Admiterea divorțului conform legii române.

Căsătorie contractată între rude în Austria, conform legii austriace. — Validitatea ei în România

1. Străinii trăitori în România, cărî nu au nici o naționalitate, și prin urmare, nici statut personal, sunt adevărați Heimatloși. Asemenea străini fiind, în privința capacității, cărmuiți de legea domiciliului lor, adevă de legea română se pot despărți înaintea tribunalelor române pentru motivele admise de legea română.

2. O căsătorie celebrată între doi Heimatloși în Austria,

conform legii austriace, este validă în România, de și soții ar fi rude în gradul oprit de legea română; deci, asemenea înrudire nu este o împedicare la căsătorie în fara în care ea s'a celebrat.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de dr. Sigmund Ornstein contra jurnalului Tribunalului Covurlui, secția I, No. 7141 din 10 Decembrie 1903, prin care s'a respins finele de neprimire propuse de densus și s'a admis în principiu acțiunea de divorț intentată în contra-i de soția sa, Clara dr. Ornstein;

Având în vedere că apelantul tinde, prin apelul său, a se respinge ca inadmisibilă acțiunea de divorț intentată de soția sa, pe motiv că densus fiind supus austriac și căsătoria fiind celebrată la Cernăuți în Austria, urmează a li se aplica statutul personal, după care desfacerea căsătoriei nu este permisă pentru motivele invocate de soția sa; și că, în tot cazul, dacă va fi considerat ca supus român, încă acțiunea este inadmisibilă; căci, după legile române, această căsătorie este nulă, fiind contractată între unchiu și nepoată;

Având în vedere că din desbaterile urmate și actele prezentate de părți se constată că soții Ornstein, evrei, de religione mosaică, domiciliați în România, s'au căsătorit în anul 1897, la Cernăuți, în Austria, după care au venit înapoi în România, la Galați, unde domiciliază și astăzi; că, de și apelantul și părinții săi au fost sub protecțiunea austriacă până la 1887, însă de atunci, guvernul acelui Stat retrăgând protecțiunea ce acordase străinilor aflați în România, cari nu erau cetățeni austriaci, și cum densus nu erau cetățeni austriaci, au rămas fără naționalitate determinată, ne fiind împământeniți ca cetățeni români;

Că apelantul ca și soția sa, fiind străini, stabiliți în România, s'au bucurat de protecțiunea legii române care se acordă tuturor străinilor aflați pe teritoriul său, fie că au, sau nu, o naționalitate și potrivit legilor acestei țări, apelantul a satisfăcut și legea de recrutare, fără să fi invocat că este supus austriac, după cum pretinde astăzi, și a călătorit în tot-d'a-una cu pașaport românesc; deci, alegațiunea făcută de numitul apelant că ar fi supus austriac este neîntemeiată;

Că, întru cât soții Ornstein n'au o naționalitate determinată, ei n'au nici statut personal care să poată fi invocat; prin urmare, sunt considerați ca «Heimathlosi» trăitori în România;

Având în vedere că apelantul D-r S. Ornstein în momentul când s'a căsătorit în Austria, ne fiind austriac, ci «Heimathlos», (*pergrinus sine certa civitate*) cum era și intimata, căsătoria celebrată în Austria este valabilă, cu tot gradul de înrudire în care se află; căci legea austriacă, față cu religione lor mosaică, permite o asemenea însoțire, și cum legea domiciliului său reședinței este în tot-d'a-una aplicabilă unui Heimathlos, căsătoria lor e valabilă în România, nefiind contrară legii locului unde se află densus când s'au căsătorit;

Că soții Ornstein fiind și astăzi tot în aceeași categorie de Heimathlosi, domiciliați în România, le sunt aplicabile legile române, unde se găsesc, după care fiind permisă desfacerea căsătoriei pentru motivele invocate de intimată, finele de neprimire propuse de apelant sunt nefondate, și deci, bine a fost respinse de Tribunal, admitându-se în principiu acțiunea intimatelor;

Că, așa fiind, apelul făcut de Dr. S. Ornstein se găsește nefondat, și ca atare, cată a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelul, etc.

(ss) G. Tanoviceanu, G. Stoicescu, D. G. Tăzlăoanu, G. Raicovicianu.

Observație. — Decizia Curței din Galați, ce publicăm astăzi, este intervenită cu ocazia judecării apelului interjectat contra sentinței tribunalului Covurlui, publicată în coloanele acestui ziar,

No. 3, din 11 Ianuarie 1904, și adnotată de Directorul nostru. Curtea a admis în totul concluziile Directorului nostru. Iată, în adevăr, cum se exprima el în nota menționată: «Precum vedem, frumoasa sentință a tribunalului de Covurlui, ce publicăm astăzi cu plăcere, nu este la adăpost de ori-ce critică, și ea nu poate să rămână în picioare, de cât dacă Curtea va recunoaște că soții Ornstein sunt Heimathlosi. Numai ast-fel s'ar putea admite divorțul». Și tocmai așa a decis și Curtea. A se vedea, pentru mai multe detalii, nota menționată a d-lui D. Alexandresco. (N. R.)

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 24 Februarie 1904

Președinția D-lui I. T. BURADA, Prim-Președinte

S. Eichenkatz și Elena Sturza cu Marcus Iuster

Decisiunea No. 85

Perimarea cererii de perimare. — Admisibilitate — (Art. 257 Pr. civ.).

Cererea de perimare fiind considerată ca o acțiune, întru cât perimarea se judecă în contradictoriu, față cu părțile, de aci rezultă că se poate declara perimată și cererea de perimare, dacă partea care a făcut asemenea cerere a lăsat-o în părăsire timpul prescriș de lege.

Curtea deliberând,

Având în vedere cererea făcută de S. Eichenkatz, în calitate de procurator al d-nei Sturza, prin petițiunea din 3 Februarie 1904 ce s'a înregistrat la No. 812, de a se declara perimată cererea făcută de Marcus Iuster prin petiția înregistrată la No. 7254/901 de a se perima apelul făcut de d-na Elena Sturza în contra sent. trib. Iași, secția I, No. 325 din 24 Noembrie 1897, dată în cauza dintre ei pentru bani;

Având în vedere că din dosar se constată că punându-se în curs cererea lui Marcus Iuster de perimarea apelului făcut de Elena Sturza, s'a fixat termenul de judecată pentru ziua de 22 Decembrie 1901; că la acea dată, Curtea găsind că procedura nu este bine îndeplinită în privința d-nei Elena Sturza, prin jurnalul No. 2336 a amânat cauza pentru alt termen; că partea interesată n'a mai stăruit a se fixa termen, nici a achitat taxele, așa că ultimul act de procedură făcut asupra cererii de perimare a lui Marcus Iuster este zisul jurnal din 22 Decembrie 1901; că de la această dată și până la 3 Februarie 1904, când d-na Elena Sturza a cerut a se declara perimată această cerere de perimare a lui Iuster, au trecut mai mult de 2 ani așa că potrivit art. 257 Pr. civ. urmează a se declara perimată cererea de perimare făcută de Marcus Iuster, întru cât cererea de perimare trebuie considerată ca ori ce acțiune; de oare ce judecata are loc în contradictoriu față cu părțile și deci intră în prevederile art. 257 Pr. civ.;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, admite cererea, etc.

(ss) I. T. Burada, N. Volenti, D. Porfiriu, E. Cernătescu.

Osebită părere

Având în vedere că articolul 257 Pr. civ. enumerând casurile în care se poate cere perimarea și ne prevăzând și cererea de perimare, prin aceasta a înțeles să o escludă; de altă parte, perimarea nu poate să fie cuprinsă în termenul «acțiune» de care se servește art. 257 Pr. civ.; căci, dacă această expresiune ar avea sensul întins ce i se atribue, atunci ar fi cuprins în sfera sa și opoziția și contestația etc., și legiuitorul n'ar mai fi avut nevoie să facă enumerarea din articolul citat;

Având în vedere că legiuitorul a eliminat într'adins cererea de perimare, socotind-o inutilă de oare-ce cel ce se găsește față de o asemenea cerere ne urmată de

sentință judecătorească, nu are de cât să redeschidă judecata și prin aceasta să 'i paralizeze ori ce efect.

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge cererea de perimare făcută de d-na Elena Sturza.

(s) A. Suci.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția III

Audiența de la 6 Februarie 1904

M. Finkels cu Creditul Funciar Urban București și Anastasia Stănescu

Sentința No. 98

Titluri pierdute, furate sau distruse. — Acțiunea ce se intențiază de detentor oponentului. — După care lege se judecă.

Litigiul de o valoare mai mică de 1500 lei — Competința judelei de ocol.

Deținătorul titlului poprit. — Dacă există vre un interes pentru densusul ca debitorul să figureze în instanță. — (Legea din 1893, asupra titlurilor pierdute, furate sau distruse).

1. Acțiunea ce detentorul titlurilor pierdute, furate sau distruse, o intențiază oponentului, se judecă după dreptul comun, iar nu după legea titlurilor pierdute, furate sau distruse din 1893.

Prin urmare valoarea litigiului fiind mai mică de 1500 lei, judecătorul de ocol este competent să judece acțiunea.

2. Deținătorul titlului poprit n'are interes ca debitorul să figureze în instanță, pentru că art. 13 din legea titlurilor pierdute prin derogățiune la rezultatele ordinare ale principiului autorității lucrului judecat, face ca hotărîrea dintre deținător și oponent să fie opozabilă debitorului chiar în lipsa lui.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de M. Finchels, prin petiția înreg. la No. 4952⁹ din 5 Decembrie 1903, în contra cărții de judecată No. 3509/903 a d-lui Jude ocol I București;

Având în vedere că prin această carte de judecată, d-l Judecător își declină competența de a judeca acțiunea intentată înaintea sa de M. Finchels prin petiția înreg. la No. 14948 din 18 Iulie 1903, pentru motivul că o asemenea acțiune fiind din cele prevăzute de legea asupra titlurilor la purtător, pierdute, furate sau distruse, numai tribunalul ar fi competent ca să o judece;

Având în vedere că în Monitorul Oficial cu data de 12 Noembrie 1902, Mihalache Gheorghe publică o opozițiune adresată Statului și Creditului urban pentru mai multe titluri ce susține că 'i au fost furate. M. Finchels care deține 3 din aceste bonuri în valoare de câte 100 lei, de la un oare care G. Rădescu încă de la 13 Aprilie 1902, și un alt bon de 1000 lei cumpărat de la N. D. Morceanu, la 18 Septembrie 1902, intențiază acțiunea de față;

Având în vedere că prin această acțiune M. Finchels, cheamă în judecată atât pe d-na Anastasia Stănescu, în calitate de mostenitoare a decedatului M. Gheorghe, cât și pe Soc. creditului func. urban, cerând ca față cu ambele părți să se ordone desființarea poprirei și a opunerii la plata acestor efecte ce s'a făcut;

Având în vedere că cu toate că din întreaga lege a titlurilor la purtător se judecă de tribunal în prima instanță, acțiunea exercitată de M. Finchels, ca deținător al bonurilor, în contra oponentului nu se judecă conform acelei legi ci numai după dreptul comun. Într'adevăr chiar din art. 13 din lege rezultă că diferendele între deținător și oponent se vor judeca după

dreptul comun, căci acest text care are în vedere asemenea acțiuni, nu stabilește nici o derogățiune de la regulile ordinare ale competenței;

Că prin urmare, valoarea litigiului fiind mai mică de 1500 lei, judecătorul de ocol era competent ca să judece acțiunea de față, deci apelul cătă a fi admis în principiu;

Având în vedere în ceia ce privește acțiunea îndreptată în potriua Soc. cred. func. urban că, într'adevăr, această acțiune ast-fel cum este redactată, ar urma să se judece potrivit rânduelilor legii asupra titlurilor la purtător de tribunal, în prima instanță, dacă ar fi admisibilă în limitele acelei legi;

Însă, legea specială, care prevede într'un mod determinat modul cum se resolvă întâmpinările rezultând din perderea, sustracțiunea sau disparițiunea titlurilor, nu indică această cale pentru anularea opozițiunei făcute de debitor, și nu specifică un raport direct între deținător și debitor ci din contră subordonă obligarea debitorului la plata tranșerei diferendului între deținător și oponent (art. 13);

Considerând că deținătorul nici nu are interes ca debitorul să figureze în instanță pentru ca sentința să 'i fie opozabilă, întru cât art. 13 prin derogățiune la rezultatele ordinare ale principiului autorității lucrului judecat, subordonă ori ce decisiune relativă la opozițiune resolvărei procesului dintre oponent și deținător, în care debitorul nu are nici un interes direct ca să figureze;

Având în vedere că prin urmare, cererea făcută în instanță de Soc. cred. func. urban, este întemeiată și cătă a fi admisă, dispunându-se scoaterea din cauză a Societății întimate;

Pentru aceste motive, scoate din cauză pe Creditul funciar urban din București și admite apelul făcut de M. Finchels contra cărții de judecată No. 3509/903, a Judelei ocol I.

(ss) Matei Balș. V. Marcovici.

Observație. — Sentința Tribunalului Ilfov, s. III-a pe care o publicăm mai sus, resolvă într'un mod juridic chestia, dacă deținătorul unor titluri la purtător, trebuie să se conforme legii «titlurilor pierdute, distruse, etc.» sau dreptului comun, atunci, când «titlurile» sale au fost poprite de un terțiu în mâinele Statului sau Instituțiilor de Credit.

Tribunalul hotărăște, cu drept cuvânt, că acțiunea deținătorului titlurilor poprite, se va judeca conform dreptului comun.

Interpretarea pe care Tribunalul de Ilfov, o dă art. 13 din legea «titlurilor pierdute etc.» este pe cât de juridică pe atât și de echitabilă.

Într'adevăr, în legea «titlurilor pierdute» din anul 1893, legiuitorul se ocupă în special de raporturile dintre proprietarul «titlurilor pierdute, furate» și debitor, adică Stat, Credit, etc. În această lege se arată cum se va face opoziția, când Statul sau Creditul vor fi obligați a da duplicate de titluri, proprietarilor păgubiți și cum și de cine se vor judeca toate aceste diferende.

Legea titlurilor pierdute se ocupă însă foarte puțin de situațiunea deținătorilor titlurilor poprite. Singur art. 13 din această lege, la al. II spune că «efectele opozițiunei sau ale hotărîrilor definitive sunt suspendate, până ce justiția se va

pronunța între prezentatorul titlurilor și oponent».

De aci s'a născut chestia, dacă și acțiunile intentate de deținătorul titlului în contra oponentului, se vor judeca după legea specială a titlurilor pierdute, sau după dreptul comun.

Chestiunea, interesând pe toți deținătorii de titluri de Credit, și deci creditul Statului, necesită o analiză mai amănunțită, mai ales că în practică dă loc la multe și foarte neplăcute dificultăți, din cauza defectuoasă a legii «titlurilor pierdute, furate, etc».

Este știut că titlurile de Credit, reprezintă economiile populației Statului. Când ai reușit să îți stringi ceva parale și nu voești să faci afaceri, îți plasezi banii în titluri de Credit garantate de Stat. Ast-fel crezi că ești sigur de capitalul d-tale.

Când dar ai dat 980 lei pentru un scris financiar sau rentă de a Statului, cumpărate de la un bancher cu borderou în regulă, voești să fi sigur de capitalul d-tale, supunându-te numai fluctuațiilor cursului.

Iată însă că într'o zi te pomenești că un X, oare care, face poprire asupra titlului d-tale printr'o simplă scrisoare către Credit sau Ministerul de finanțe și d-ta nu mai poți încasa cupoanele și nici nu mai poți vinde titlul. Ești dar forțat a cere desființarea popririi chiar neregulat făcută. Dacă ar urma ca să te conformi legii «titlurilor pierdute» atunci acțiunea despre care vorbește art. 13, ar trebui s'o îndreptezi la Tribunal și să citezi toate părțile. Pentru un titlu de 980 lei, ar trebui dar să cheltuești 60—80 lei cu timbre, cel puțin 100 lei cu avocat; și după câte-va înfățișări obții titlul d-tale liber de poprire. Dar cei 200 lei cheltuiți cu procesul cine îți-i înapoiază. Oare Tribunalele cari dau 20 lei cheltueli de judecată? Și dacă îți se dă mai mult mai în tot-d'a-una nu ai ce urmări contra terților popritori!

Ast-fel dar «titlul» d-tale te costă deja aproape 1200 lei și el nu valorează în realitate de cât 980 lei. Paguba este evidentă, și nu poate de cât să influențeze într'un mod desastroos, asupra cursului titlurilor de Credit, cari ar trebui puse cu totul la adăpostul șicanelor, dacă voim ca Românii și străinii să își plaseze într'ênsele capitalurile lor.

Sentința Trib. Ilfov, s. III aduce într'adevăr o însemnată îmbunătățire legii din 1893, interpretând-o în sensul că nu se aplică raporturilor dintre deținătorii și popritorii titlurilor; ast-fel că pentru un titlu de 1000 lei ai putea face proces la Jud. de ocol unde timbrele și avocatul costă foarte puțin (de la 10—15 lei) și paguba ar fi aproape nesimțită.

Dar ori câtă ameliorare s'ar aduce prin această sentință legei din 1893, totuși interpretând chiar în acest sens legea, ea dă din nou loc la multe și costisitoare greutăți.

Intr'adevăr, dacă ar fi să aplicăm dreptul comun, acțiunilor dintre deținătorii și popritorii «titlurilor de Credit» urmează a le aplica în totul și regulile de Pr. civ. Or, conform art. 58 din Pr. civ., în materie personală și mobilă acțiunea se face la tribunalul sau judecătoria piritului. Dacă dar terțul popritor ar domicilia într'un alt oraș de cât deținătorul titlului; acesta va trebui să meargă pentru un titlu de 100, 500 sau 1000 lei să facă proces în alt județ sau într'o comună depărtată, și atunci cheltuelile ar fi atât de mari ca și când ar face procesul la Trib. Ilfov.

Art. 2 din legea titlurilor pierdute obligă într'adevăr pe oponent a-și alege domiciliul unde șeade debitorul; dar dacă aplicăm dreptul comun acțiunii deținătorului titlului poprit nu ne mai putem referi la cele prescrise de legea titlurilor pierdute, care rămâne să reglementeze numai raporturile dintre popritor și debitor.

De asemenea nu se poate aplica nici art. 97 Cod civ., căci alegerea de domiciliu făcută de popritor prin poprirea sa, privește numai pe Credit sau Stat în mâinile căruia a făcut poprirea, nu însă pe deținătorul titlului poprit care nu s'ar putea deci prevala de această alegere de domiciliu.

Iată dar că deținătorul titlului poprit va fi nevoit să caute pe popritor în județul său și să-î intenteze acolo acțiunea, ceea ce ar necesita cheltueli destul de însemnate, și ar sili pe deținătorul unui titlu de 100 sau 500 lei poprit, să renunțe la proces și să piardă toți banii.

Pentru aceste considerațiuni credem că jurisprudența ce s'ar stabili prin sentința Trib. Ilfov s. III, mai sus publicată, n'ar aduce de cât o mică ameliorare legii titlurilor pierdute din 1893, care, în interesul creditului nostru, ar trebui cu totul modificată.

* * *

În sentința pe care o adnotăm, Tribunalul admitând teoria că, acțiunea pe care deținătorul titlurilor poprite o intentează popritorului, se judecă după dreptul comun, scoate din cauză pe Credit, pe motiv că judecându-se afacerea după dreptul comun, Creditul n'are ce căuta în proces, și că sentința îi va fi opozabilă *întru cât art. 13 din legea titlurilor pierdute prin derogățiune la rezultatele ordinare ale principiului autorității lucrului judecat, subordonă ori ce decisiune relativă la opozițiunea rezolvării procesului dintre oponent și deținător.*

Credem că această din urmă teorie a tribuna-

lului este greșită, căci art. 13 nu spune de cât că efectele opoziției sunt suspendate până ce justiția se va pronunța între deținător și oponent, nu însă că sentința dintre deținător și oponent va fi opozabilă Creditului său Statului.

Principiul general este că nu te poți prevala de autoritatea lucrului judecat, de cât când sentința a fost luată față de acela căruia voești să opui acest mijloc de apărare. Or, în speța de care ne ocupăm, Creditul ar putea cu drept cuvânt să refuze a se supune unei sentințe ce a fost obținută față de altă persoană și în lipsa Creditului.

Art. 13 nu poate fi luat ca o derogare de la principiul autorității lucrului judecat, căci derogările nu se crează prin interpretări, ci prin a-nume text de lege. Faptul că în art. 13 se spune că efectele hotărârii dintre debitor și popritor sunt suspendate până ce justiția se va pronunța între deținător și popritor, implică tocmai ideea că trebuie să introduci în procesul dintre aceștia din urma și pe debitor, față de care suspendându-se momentan efectele opoziției sau ale hotărârii, să poți apoi opune cu succes hotărârea ce ai obținut în contra oponentului.

Apoi dacă admitem teoria că procesul dintre deținător și oponent se judecă după dreptul comun, nu ved de ce n'am putea introduce în cauză și pe debitor, Credit sau Stat, căci în acest caz ne mai fiind vorba despre legea titlurilor perdute, ci despre dreptul comun, nu mai poate încăpea aplicarea nici unui din articolele legii speciale.

Interesul deținătorului titlurilor poprite, de a ține în cauză pe debitor, Credit sau Stat, este foarte mare, căci pe de o parte ar putea intenta acțiunea la București, sediul Statului și a diferitelor mari instituțiuni de Credit, iar pe de altă parte poate opune debitorului, Stat sau Credit, hotărârea obținută față de oponent.

București, 1 Martie 1904.

Mihail G. Valerianu
Doctor în drept, avocat

In chestia Doctoratului în drept

Continuăm și astăzi cu publicarea unora din scrisorile ce Directorul nostru primește pe fie-care zi, în chestia Doctoratului în drept de la Facultatea din Iași

Credem că pe-deapă mai mare nu poate fi pentru bărbații și insultătorii de meserie, de cât judecata nepărtinitoare a opiniei publice:

Prea onorate Domnule Alexandresco,

Ca fost student al Facultății unde D-voastră aveți onoarea a fi decan și profesor, am crezut ca o sfântă datorie din parte-mi să țin și eu un cuvânt cu privire la cele scrise în revista «Dreptul», față de o instituție ca Facultatea juridică din Iași și corpul său profesoral.

Am fost pătruns de o legitimă indignare vedând că în această revistă, pe care am socotit-o ca destul de serioasă în materie de Drept s'a permis a se publica o adevărată

batjocură la adresa unui întreg corp profesoral, ca cel al Facultății juridice din Iași, în scop de a se arăta că nici o pagubă n'ar fi pentru țara românească dacă nu s'ar înființa doctoratul în Drept și la această Facultate, ba chiar dacă s'ar desființa cu totul Facultatea.

Socot că ar fi de prisos din partea noastră ca să polemismăm fie-care în parte cu privire la această chestie, și găsec destul de suficient răspunsul corpului profesoral al Facultății din Iași dat de D-voastră în «Curierul Judiciar»

Corpul profesoral al acestei Facultăți nu are nevoie a se recomanda singur; calitățile și prestigiul său nu se vor ridica, cum nici nu se vor coborî prin gura cutărui, sau cutărui indignat nu știu de ce. Sunt în țara românească o sumă de magistrați și avocați destul de serioși, cari cunosc pe deplin gradul de cultură și calitățile excelente ale profesorilor acestei Facultăți. Numele D-voastră, ca juriconsult cu autoritate bine stabilită e cunoscut atât de țară cât și de streinătate.

Ne mândrim ca Români, că streinii, autori de mare valoare, vă citează în scrierile lor ca pe un savant. Numele d-lor profesori S Longinescu, Matei Cantacuzin, V. Dimitriu, A. C. Cuza, etc., profesori erudiți de asemenea sunt destul de cunoscute, și toți aceștia nu au nevoie de laudele noastre, de altminterlea destul de bine meritate, pentru a se ridica.

Nu le vor coborî de asemenea de loc prestigiul și autoritatea lor bârfele unor oameni, cari nu știu de cât să bârfească.

Aceea însă ce m'a revoltat mult, și cu drept cuvânt, a fost numai faptul, cum am dis, ca o revistă ca «Dreptul», căreia D-voastră o vreme destul de îndelungată i-ați adus serviciile reale, a permis să se publice în coloanele sale marfă ce era buna numai pentru gazetele ordinare ce se vind cu ocau.

Aceasta o consider ca o mare greșală din partea revistei citate Eu personal mă mândresc că mi-am facut studiile de Drept cu actualii profesori ai acestei Facultăți, cărora cu drag le voiu pomeni tot-deauna numele.

I. C. Apostol

Licențiat în Drept

Iași, 20 Martie, 1904

—x—

Domnule Profesor,

Lăsați *Dreptul* să bârfească
Multe vrute și nevrute,
Facultatea să trăiască
Cu profesorii în frunte;
Căci ilustrului Popescu
I-a plătit Alexandrescu!

I. S. Ionescu

25 Martie, 1904

Iași, strada Alexandri 11

Directorul nostru mai posedă încă trei-zeci și șapte de scrisori, cari toate vestelesc purtarea incalificabilă a colaboratorului ziarului *Dreptul*.

Nu știm însă dacă trebuie să urmăim cu publicarea lor, și ne întrebăm: Nu este oare a da prea multă însemnătate unui ilustru necunoscut, care cu o furie inconștientă s'a repezit asupra Facultății juridice din Iași, fără a'și da seama, s'ermanul, că nu este de talie a-i pune griji nici trecutul, nici prezentul, nici viitorul? . . .

(Redacția)

INFORMAȚIUNI

Anunțăm cu multă plăcere că, *Duminecă 4 cor.*, a avut loc, în *Dorohoi*, căsătoria religioasă a amicului și distinsului nostru colaborator D-l Ștefan Scriban cu Doamna Eugenia Vameșu.

Transmitem tinerilor căsătoriți toate urările de fericire.

Rugăm, în mod stărnitor, pe toți abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită plata prin mandat poștal adresat numai către Administrația ziarului *Curierul Judiciar*.